

Cuprins

| | |
|--|-------------|
| Cuvânt-înainte | XI |
| Abrevieri..... | XVII |
| Titlul I. Introducere..... | 1 |
| Capitolul I. Repere istorice ale construcției europene | 1 |
| Secțiunea 1. Premisele..... | 2 |
| Secțiunea a 2-a. Contextul: mișcarea europeană după a doua conflagrație mondială | 4 |
| Secțiunea a 3-a. Înființarea Comunităților europene | 8 |
| Secțiunea a 4-a. Succesul | 13 |
| Secțiunea a 5-a. Un viitor imprevizibil? | 17 |
| Capitolul II. Dreptul european al afacerilor – noțiuni, trăsături, izvoare | 21 |
| Secțiunea 1. Ordinea juridică europeană și dreptul european al afacerilor. Delimitări conceptuale..... | 21 |
| §1. Semnificațiile noțiunii de „europenizare” | 21 |
| §2. Ordinea juridică europeană: categorii de norme juridice | 22 |
| Secțiunea a 2-a. Dreptul european al afacerilor. Obiect de reglementare..... | 23 |
| §1. Noțiuni..... | 23 |
| §2. Trăsături | 23 |
| Secțiunea a 3-a. Izvoarelor dreptului european al afacerilor | 25 |
| §1. Diversitatea izvoarelor dreptului european al afacerilor | 25 |
| §2. <i>Acquis-ul</i> Uniunii în dreptul contractelor..... | 26 |
| 2.1. Contribuția directivelor consumeriste..... | 26 |
| 2.2. Contribuția anumitor instrumente de drept internațional privat european | 29 |
| Izvoarele dreptului european al afacerilor. Abordare practică..... | 31 |
| Titlul II. Libera circulație a mărfurilor | 49 |
| Capitolul I. Preliminarii | 49 |
| Secțiunea 1. Domeniu de aplicare. Uniunea vamală | 49 |
| Secțiunea a 2-a. Obstacole la libera circulație a mărfurilor. Apreciere generală | 54 |
| Capitolul II. Interzicerea între statele membre a taxelor cu efect echivalent taxelor vamale..... | 55 |
| Secțiunea 1. Taxele cu efect echivalent taxelor vamale – noțiuni și trăsături..... | 55 |
| Secțiunea a 2-a. Taxele cu efect echivalent taxelor vamale. Exemplificări | 57 |

Capitolul III. Interzicerea dispozițiilor fiscale discriminatorii

| | |
|--|-----------|
| și/sau protecționiste | 60 |
| Secțiunea 1. Principiul neutralității fiscale – noțiune și domeniu de aplicare | 60 |
| Secțiunea a 2-a. Încălcarea art. 110 TFUE prin legislația privind taxele percepute în România la înmatricularea autovehiculelor. Contribuția CJUE | 62 |
| §1. Reglementările privind introducerea taxei speciale de primă înmatriculare și a taxei pe poluare pentru autovehicule..... | 62 |
| 1.1. Taxa specială de primă înmatriculare – art. 214 ¹ -214 ³ din Codul fiscal: 1 ianuarie 2007 - 30 iunie 2008..... | 62 |
| 1.2. Taxa pe poluare – O.U.G. nr. 50/2008 în toate versiunile: 1 iulie 2008 - 12 ianuarie 2012. Hotărârile <i>Tatu și Nisipeanu</i> | 64 |
| §2. Regimul fiscal al taxei pentru emisii poluante | 68 |
| 2.1. Taxa pentru emisii poluante – Legea nr. 9/2012 și O.U.G. nr. 1/2012: 13 ianuarie 2012 - 31 decembrie 2012. <i>Cîmpean și Ciocoiu</i> | 68 |
| 2.2. Taxa pentru emisii poluante după încetarea efectelor O.U.G. nr. 1/2012: 1 ianuarie 2013 - 14 martie 2013. Hotărârea <i>Manea</i> | 71 |
| §3. Timbrul de mediu – O.U.G. nr. 9/2013: 15 martie 2013 - 31 ianuarie 2017 | 74 |

Capitolul IV. Restituirea taxelor percepute cu încălcarea dispozițiilor

| | |
|---|-----------|
| privind libera circulație a mărfurilor | 75 |
| Secțiunea 1. Aspecte generale | 75 |
| Secțiunea a 2-a. Analiza conformității cu dreptul Uniunii a dispozițiilor de drept român în materia rambursării taxelor percepute cu încălcarea art. 110 TFUE. Contribuția CJUE | 76 |
| §1. Reglementările naționale de stabilire a modalităților de rambursare a taxelor percepute împotriva dreptului Uniunii | 76 |
| §2. Analiza jurisprudențială a încălcării principiilor echivalenței și efectivității. Hotărârea Curții în cauzele C-200/14, <i>Câmpean</i> și C-288/14, <i>Ciup</i> | 78 |

Capitolul V. Interzicerea între statele membre a restricțiilor cantitative

| | |
|---|-----------|
| și a măsurilor cu efect echivalent..... | 81 |
| Secțiunea 1. Aspecte introductive | 81 |
| §1. Preliminarii | 81 |
| §2. Domeniul de aplicare al prevederilor art. 34-36 TFUE | 81 |
| Secțiunea a 2-a. Restricțiile cantitative și măsurile cu efect echivalent – obstacole la import..... | 84 |
| §1. Noțiunea de restricții cantitative | 84 |
| §2. Noțiunea de măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative | 84 |
| Secțiunea a 3-a. Categoriile de măsuri cu efect echivalent | 87 |
| §1. Măsurile discriminatorii (sau norme aplicabile distinctiv, în funcție de țara de origine a mărfii) | 87 |
| §2. Măsurile nediscriminatorii (sau norme aplicabile fără distincție mărfurilor naționale și mărfurilor importate)..... | 92 |
| Secțiunea a 4-a. Reglementările privind modalitățile de vânzare..... | 97 |

| | |
|---|------------|
| §1. Noțiunea de modalități de vânzare. Contribuția jurisprudenței <i>Keck și Mithouard</i> | 97 |
| §2. Exemplificări. Modalități de vânzare statice și dinamice | 101 |
| Capitolul VI. Excepțiile de la principiul liberei circulații a mărfurilor | 105 |
| Secțiunea 1. Categorii. Domeniu de aplicare | 105 |
| Secțiunea a 2-a. Excepții legale..... | 106 |
| Secțiunea a 3-a. Excepții jurisprudențiale | 110 |
| Secțiunea a 4-a. Condiții necesare pentru invocarea excepțiilor legale și jurisprudențiale | 113 |
| Libera circulație a mărfurilor. Abordare practică | 114 |
| Titlul III. Libera circulație a capitalurilor și a plăților | 121 |
| Capitolul I. Evoluția reglementărilor în materie..... | 121 |
| Secțiunea 1. Introducere | 121 |
| Secțiunea a 2-a. Liberalizarea mișcărilor de capital înainte și după Tratatul de la Maastricht | 122 |
| §1. Creșterea mobilității capitalurilor | 122 |
| §2. Liberalizarea completă și necondiționată..... | 124 |
| §3. Uniunea piețelor de capital | 128 |
| §4. Controlul investițiilor străine directe în Uniunea Europeană..... | 130 |
| Capitolul II. Domeniul de aplicare a liberei circulații a capitalurilor, respectiv a plăților | 131 |
| Secțiunea 1. Distincția dintre deplasările de capital și plățile curente..... | 131 |
| §1. Definiția jurisprudențială | 131 |
| §2. Nomenclatorul cuprins în Anexa 1 la Directiva 88/361/CEE | 131 |
| Secțiunea a 2-a. Deplasările de capitaluri..... | 132 |
| Secțiunea a 3-a. Plățile curente..... | 141 |
| Secțiunea a 4-a. Domeniul de aplicare teritorial..... | 142 |
| §1. Schimburi între statele membre UE | 142 |
| §2. Schimburi între statele membre și țările-terțe | 142 |
| §3. Situații pur interne..... | 147 |
| Secțiunea a 5-a. Domeniul de aplicare personal..... | 150 |
| §1. Beneficiari..... | 150 |
| §2. Persoane ținute să respecte libera circulație a capitalurilor..... | 150 |
| Secțiunea a 6-a. Raporturile liberei circulații a capitalurilor și a plăților cu celelalte libertăți de circulație | 151 |
| §1. Corelația dintre libera circulație a capitalurilor și plăților și celelalte libertăți de circulație | 151 |
| §2. Delimitarea liberei circulații capitalurilor față de celelalte libertăți de circulație..... | 152 |
| Capitolul III. Interzicerea restricțiilor la libera circulație a capitalurilor și a plăților | 159 |
| Secțiunea 1. Măsuri discriminatorii..... | 159 |
| Secțiunea a 2-a. Norme aplicabile nedistinctiv | 164 |

| | |
|--|------------|
| Capitolul IV. Excepții de la libera circulație a capitalurilor și a plăților..... | 172 |
| Secțiunea 1. Excepții legale..... | 172 |
| Secțiunea a 2-a. Excepții jurisprudențiale | 177 |
| Secțiunea a 3-a. Regimul aplicabil excepțiilor | 182 |
| Secțiunea a 4-a. Excepții și clauze de salvagardare în raporturile cu țările terțe | 185 |
| §1. Excepția privind operațiunile sensibile prevăzută de art. 64 alin. (1) TFUE..... | 185 |
| §2. Măsurile de salvagardare în caz de dificultăți economice grave întemeiate pe art. 66 TFUE..... | 187 |
| §3. Măsurile de prevenire și combaterea terorismului și a activităților conexe întemeiate pe art. 75 TFUE | 187 |
| §4. Alte măsuri de salvagardare prevăzute de art. 144 și art. 215 TFUE..... | 188 |
| Libera circulație a capitalurilor și a plăților. Abordare practică..... | 189 |
| Titlul IV. Libera circulație a persoanelor și a serviciilor | 193 |
| Capitolul I. Aspecte introductive | 193 |
| Secțiunea 1. Delimitări conceptuale..... | 193 |
| Secțiunea a 2-a. Beneficiarii „libertăților profesionale”. Caracterizare generală | 198 |
| Capitolul II. Libera circulație a persoanelor | 203 |
| Secțiunea 1. Accesul la teritoriul statelor membre. Evoluția reglementărilor în materie | 203 |
| Secțiunea a 2-a. Conținutul liberei circulații a persoanelor. Forme | 206 |
| Secțiunea a 3-a. Dreptul de liberă circulație și ședere al cetățenilor Uniunii | 206 |
| §1. Implicațiile introducerii cetățeniei UE asupra dreptului la liberă circulație | 206 |
| §2. Efectul direct al art. 20 și 21 TFUE | 207 |
| §3. Confirmări jurisprudențiale..... | 208 |
| §4. Consolidarea dreptului de liberă circulație și ședere prin Directiva cetățeniei. Dreptul de ieșire și de intrare..... | 210 |
| §5. Formele dreptului de ședere..... | 211 |
| Secțiunea a 4-a. Libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene | 214 |
| §1. Dreptul de intrare și de ieșire pe/de pe teritoriul României a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor de familie ai acestora..... | 215 |
| §2. Condițiile de exercitare a dreptului de rezidență pe teritoriul României de către cetățenii Uniunii Europene, precum și de membrii familiilor acestora | 216 |
| Secțiunea a 5-a. Restrângerea dreptului de liberă circulație și ședere | 219 |
| §1. Caracterul general al art. 52 TFUE. Contribuția Directivei cetățeniei..... | 219 |
| §2. Măsuri justificate de ordinea publică și siguranța publică | 220 |
| §3. Măsuri justificate de protecția sănătății publice | 222 |
| §4. Garanții procedurale..... | 222 |

| | |
|--|------------|
| Capitolul III. Libera circulație a lucrătorilor..... | 223 |
| Secțiunea 1. Conținut | 223 |
| Secțiunea a 2-a. Domeniul de aplicare al principiului egalității de tratament în materia liberei circulații a lucrătorilor | 225 |
| Secțiunea a 3-a. Excepții de la libera circulație a lucrătorilor | 228 |
| §1. Apreciere generală | 228 |
| §2. Excepția privind încadrarea în administrația publică..... | 228 |
| Capitolul IV. Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii | 232 |
| Secțiunea 1. Apreciere generală | 232 |
| Secțiunea a 2-a. Domeniul de aplicare | 234 |
| §1. Domeniul de aplicare personal. Beneficiarii libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii..... | 234 |
| 1.1. Preliminarii | 234 |
| 1.2. Persoanele fizice care desfășoară activități independente..... | 235 |
| 1.3. Persoanele juridice..... | 237 |
| §2. Domeniul material de protecție..... | 239 |
| Secțiunea a 3-a. Regimul juridic aplicabil libertății de stabilire..... | 240 |
| §1. Principiul nediscriminării și aplicarea tratamentului național..... | 240 |
| §2. Măsuri restrictive discriminatorii și nediscriminatorii | 244 |
| §3. Discriminarea inversă | 245 |
| §4. Exercițarea de către societăți a libertății de stabilire..... | 247 |
| 4.1. Formele și conținutul dreptului de stabilire | 247 |
| 4.2. Provocări. Contribuția CJUE | 249 |
| 4.3. Mobilitatea societăților. Restricții impuse de statul de origine..... | 252 |
| 4.3.1. Situațiile de transfer al sediului efectiv într-un alt stat membru fără ca acest transfer să afecteze calitatea de societate în statul membru de origine. Impozitarea la ieșire | 253 |
| 4.3.2. Situațiile de transfer al sediului în care statul de origine pretinde dizolvarea și lichidarea pe teritoriul său. Transformarea transfrontalieră | 254 |
| 4.3.3. Obstacole la înființarea de filiale sau sucursale ale statului de origine | 261 |
| 4.4. Mobilitatea societăților. Restricții impuse de statul de primire | 262 |
| 4.4.1. Restricții impuse la înființarea de sucursale pe teritoriul statului de primire | 262 |
| 4.4.2. Situațiile de transfer al sediului în care statul de primire instituie diferențe de tratament între societăți în funcție de natura internă sau transfrontalieră a transformării | 269 |
| 4.4.3. Restricții aduse libertății de alegere a forme de stabilire secundară | 273 |
| 4.5. Restricții interzise vs. restricții permise la libertatea de stabilire..... | 274 |
| §5. Excepții în materia dreptului de stabilire | 276 |
| Secțiunea a 4-a. Libertatea de a presta servicii..... | 278 |
| §1. Concept. Corelația cu libertatea de stabilire | 278 |
| §2. Efectul direct al art. 56 TFUE. Contribuția hotărârii <i>Van Binsbergen</i> | 283 |

| | |
|--|------------|
| §3. Regimul juridic aplicabil LPS active | 285 |
| 3.1. Interzicerea măsurilor discriminatorii..... | 286 |
| 3.2. Interzicerea măsurilor restrictive aplicabile în mod nedistinctiv | 289 |
| §4. Regimul juridic aplicabil LPS pasive..... | 293 |
| §5. Excepții la libera prestare a serviciilor..... | 293 |
| 5.1. Excepții reglementate prin dispozițiile Tratatului și dreptului derivat..... | 293 |
| 5.2. Excepții jurisprudențiale | 294 |
| 5.3. Drepturile fundamentale și libertatea de a presta servicii | 298 |
| Secțiunea a 5-a. Legislația generală de facilitare a stabilirii și a serviciilor | 303 |
| §1. Recunoașterea calificărilor profesionale | 303 |
| 1.1. Temei juridic și metode adoptate..... | 303 |
| 1.2. Abordarea armonizării sectoriale..... | 303 |
| 1.3. Abordarea generală: recunoașterea reciprocă a diplomelor și calificărilor profesionale | 305 |
| §2. Aportul Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne | 307 |
| Libera circulație a persoanelor și a serviciilor. Abordare practică | 311 |
| Bibliografie selectivă..... | 323 |